

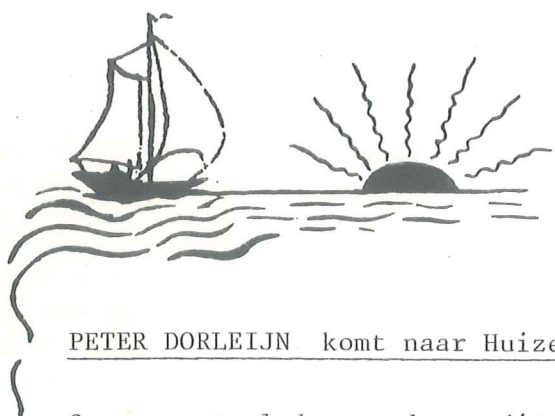
HISTORISCHE KRING HUIZEN

Secretariaat: Populierenlaantje 12, 1272 CW Huizen
tel. 51029

Contactadres Redactie Berichtenblad:
Wendy van Noppen, Brede Englaan 12, 1272 GS Huizen
tel. 53783

H U I Z E R K R I N G B E R I C H T E N

5e jaargang nr. 3, september 1984

PETER DORLEIJN komt naar Huizen

Onze eerste ledenavond van dit seizoen wordt gehouden op donderdag 27 september a.s. in de Groen van Prinsterermavo, Bovenweg 3. Op die avond komt de heer Peter Dorleyn ons van allerlei vertellen over de vroegere scheepvaart op de oude Zuiderzee, met name over de vissersschepen en de visserij. De heer Dorleyn is op dat gebied een specialist. Hij heeft in 1982 in een tweetal grote banden een uitgebreide en diepgaande studie gepubliceerd over de zeilvisserij, zowel vóór als na de afsluiting van de Zuiderzee, onder de titel VAN GAAND EN STAAND WANT. Daartoe heeft hij onderzoeken gedaan in Hoorn en Enkhuizen, in Volendam en Marken. Hij heeft met veel mensen gesproken en zelf veel in tekening gebracht.

Het belooft dus een belangwekkende avond te worden, waarop wij gaarne vele belangstellenden verwachten!

De verdere programmering voor het seizoen 1984/85

Als verdere programmapunten voor het nieuwe seizoen zijn wij bezig met de voorbereiding van de volgende onderwerpen:

- (a) de inrichting van een gewone woonkamer, en zo mogelijk keuken, in de jaren twintig van onze eeuw. Dit als lustrumproject, omdat onze Kring weldra vijf jaren bestaat: medio november 1984;
- (b) de klederdracht van het naburige Bunschoten en Spakenburg: januari 1985;
- (c) gesprekken met en verhalen van oudere Huizers over "vroeger": maart 1985;
- (d) hoe werd vroeger het onderwijs gegeven, hoe ging het daarbij op de scholen toe?: mei 1985.

Wanneer u voor de uitvoering van één van deze onderwerpen een idee heeft, laat u dat dan vooral weten aan bestuursleden! Wij hebben toch ook uw medewerking nodig. De juiste data worden tijdig bekend gemaakt.

Het Bestuur.

Wordt het oude pand Visserstraat 40-42 behouden?

september 1984

Het monumentenbeleid in Huizen.

Het oude langhuis Visserstraat 40-42, dat al heel lang op de monumentenlijst staat vanwege zijn historische waarde, staat al jarenlang leeg en is daardoor danig in verval geraakt. Helaas werd een betere tijd niet benut om tot herstel van dit voor de vissersbuurt van het oude dorp karakteristieke woonhuis te komen. Het pand is karakteristiek door zijn bouwstijl en zijn geringe bouwhoogte. De voorgevel toont in zijn steenversiering en in de vensterbogen kenmerken van de Hollandse renaissance-stijl. Daarop moeten we in Huizen zuinig zijn. De geringe bouwhoogte is kenmerkend voor de vroegere huisvesting. Het is een historisch belang om daarvan een gaaf voorbeeld te behouden.

Het pand Visserstraat heeft als monument -daarvoor zal het als zodanig ook zijn gekozen- ook een functie in de buurt waarin het staat, het getuigt van een binding met zijn oude omgeving. Om tijdsruimte te scheppen tot onderzoek van de mogelijkheid of dit pand alsnog van sloop kan worden gered, heeft de Historische Kring op 3 augustus j.l. bij de Raad van State beroep aangetekend tegen een kort daarvoor, op 12 juli 1984, verleende vergunning om tot sloping van het pand te mogen overgaan. Vele van onze leden zullen dit uit de regionale pers hebben vernomen.

Het gaat hierbij ook om een ander aspect, en wel het bijna als vanzelfsprekend vervangen van oude historische panden door nieuwbouw met een historisch karakter, dus in quasi-historische stijl, als de beste (?) oplossing. Maar uiteindelijk gaat het om de vraag welk beleid een gemeente, die historie heeft, op dit terrein voert, welke de uitgangspunten van dit beleid zijn en dienen te zijn. Daarbij is allereerst van belang dat de hoofdstructuur van het oude dorp in stand blijft, dus zaken als de schaalgrootte, het stratenplan, de dichtheid van de bebouwing, de bouwhoogte. Een en ander staat in nauw verband met de ruimtelijkheid. In een oud dorp houdt dat in de ruimte van tuinen, van gras, van bomen. Want een boomgroep of een lommerrijke tuin schept een geheel ander soort ruimte dan een parkeerterrein voor auto's. Denk bij voorbeeld aan de situatie bij de Oude Kerk. Het voorgaande betekent overigens niet, dat het oude tot elke prijs dient te worden bevroren. Een levende woongemeenschap blijft zich ontwikkelen en aanpassen. Maar wel is het zaak dat die nieuwe ontwikkelingen zich voegen in de hoofdlijnen van hetgeen historisch gegroeid is.

Het ingrijpen in de oude dorpskern vereist behoedzaamheid en zorg, het vraagt om een duidelijk beleid. Deze verantwoordelijkheid klemmt wellicht te sterker nadat door het Bestuur van Huizen zo veel energie en grote inzet is gegeven aan de bouw van de Oostermeent. Deze -voor de verhoudingen van Huizen- zeer grote uitbreiding van de bebouwing, en dat in een relatief kort tijdsbestek, heeft bovendien de mogelijkheid geschapen om alle mogelijkheden van nieuwe architectuur en stedenbouwkundige vormgeving in een nieuw gebied te kunnen realiseren. Ten aanzien van het oude dorp staan wij als Historische Kring derhalve een beleid voor dat niet eenzijdig uitwerkt, maar vanuit een bredere benadering zichzelf maatstaven aanlegt om op evenwichtige wijze te kunnen werken. Zodanige maatstaven zullen, zoals hierboven werd aangegeven, zekere beperkingen moeten inhouden. Van daaruit kunnen de verschillende -en mogelijk strijdige- aspecten worden gewogen. Het zou voor de gemeente Huizen winst zijn, indien een dergelijk beleid duidelijker gestalte zou verkrijgen.

C.J. Lindhout, voorzitter

Historische Dag 1984

CULTURELE RAAD NOORDHOLLAND
HISTORISCHE WERKGROEP HAERLEM

PERSBERICHT

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Historische Werkgroep Haerlem organiseert deze werkgroep van de Vereniging Haerlem samen met de Culturele Raad Noordholland een symposium voor alle historische verenigingen in Nederland, getiteld

Locaal en regionaal historisch onderzoek, traditioneel of origineel?

Gezien het groeiend aantal historische verenigingen en werkgroepen en evenredig daaraan de publicaties en tentoonstellingen leek het de jubilerende werkgroep een goed idee om in deze stroomversnelling tot een uitwisseling van gedachten en ideeën te komen.

Daarbij zullen de onderzoeksmethoden en -modellen centraal moeten staan. Door middel van lezingen en presentaties op wandborden worden door historische verenigingen en aanverwante instanties hun "unieke" projecten toegelicht om in andere plaatsen navolging te stimuleren.

Op deze dag verschijnt er tevens een syllabus met een samenvatting van de voordrachten waarin de onderzoeksmethoden worden toegelicht, eventueel voorzien van voor het onderzoek speciaal ontworpen formulieren.

Daarnaast wordt tevens een rapport gepresenteerd met de uitkomsten van een landelijk gehouden enquête naar historisch onderzoek door amateur-historici.

Ruim 300 reacties geven een goede doorsnee van de samenstelling der werkgroepen, hun onderzoeksterrein, de in studie zijnde onderwerpen en de reeds afgesloten studies.

Dit rapport zal in een grote behoefte voorzien daar er op landelijk gebied nauwelijks samenwerkingsverbanden zijn of tot een uitwisseling wordt gekomen.

Wordt amateur-historici vaak een eenzijdige aanpak van hun studies verweten, handleidingen en gestandaardiseerde methoden die onderlinge vergelijking vergemakkelijken ontbreken meestal.

Door dit symposium willen de Historische Werkgroep Haerlem en de Culturele Raad Noordholland die dit evenement als haar Historische Dag heeft geadopteerd, een helpende hand bieden. Een zo'n breed mogelijk scala van onderwerpen zal deze dag aan de orde komen: archeologie, toponomie, historisch onderzoek, oral history, dialectkunde en monumentenzorg.

Het symposium wordt gehouden op zaterdag 20 oktober 1984 in de Beynishaal op het Stationsplein te Haarlem.

19 oktober zal in het teken staan van een nieuw handboek over de Haarlemse geschiedenis. Naast de huidige stand van zaken zullen sprekers ook de werkwijze van reeds gerealiseerde stadsgeschiedenissen toelichten.

Deze dag met een meer Haarlems karakter zal worden gehouden in het Teylers Museum te Haarlem. Een uitgebreid programma zal te zijner tijd apart geconvoceerd worden.

Informatie over het symposium op 20 oktober is te verkrijgen bij
Culturele Raad Noordholland, Postbus 163, 1970 AD IJMUIDEN, tel. 02550-16941 tst. 19.

In het maandblad Noord-Holland Magazine verschijnt regelmatig de 'Cronyck', een verzameling van een aantal minder bekende gebeurtenissen uit de geschiedenis, voornamelijk uit de provincie Noord-Holland. De kroniek begon in het jaar 1000 en eindigt op 31 december 1799 en wordt samengesteld door Dick Kerssens. Af en toe komt er iets in voor over Huizen, zoals het volgende bericht:

1646 Het volgende bericht zou ook vandaag de voorpagina's halen.

Zuigeling ontvoerd! Bijna 340 jaar geleden speelde zich dit drama in Huizen af. Geertje Messen, de vrouw van Jan Jaap Jonger, was 'in barensnood' toen een 'schamele' vrouw bij haar aanklopte om een aalmoes te vragen. Geertje liet haar binnen, als redster in haar nood. Zij had geen kans gezien de buurvrouwen die haar bij de bevalling zouden helpen tijdig te waarschuwen; zou deze aalmoesvragende vrouw zo vriendelijk willen zijn? Dat wilde zij wel, maar er bleek geen tijd meer voor: het kindje kondigde zich al aan. Geertje werd in bed beholpen, het kind werd gebakerd en in doeken gewikkeld en vervolgens ging de vrouw er stilletjes van door. Toen Jan Jaap Jonger thuiskwam, Geertjes man dus, vond hij zijn vrouw in het kraambed, maar het kind was weg. Meegenomen door de onbekende vrouw. Er werden uitgebreide zoekacties ondernomen, de verre omgeving werd door ruiters te paard afgezocht, maar het haalde niets uit. Het kind werd nooit teruggevonden. Nooit? Het zou tot 1710 duren vóór er licht in deze trieste affaire kwam.

1710 We zijn nu wéér in Huizen, 64 jaar later. Alleen oude mensen in het dorp konden zich de schokkende gebeurtenis nog herinneren. Er kwam een 64-jarige man naar de Gooise gemeente, die overal aanklopte om te kunnen ontdekken waar hij geboren was. Kort na zijn geboorte, zo had hij pas nu begrepen, was hij in Huizen gestolen door een arme vrouw, die hem als haar eigen kind had opgevoed en die eerst op haar sterfbed, kort geleden, had verteld dat zij niet zijn echte moeder was.

---.---.---

Op uitnodiging van Burgemeester Günther Biwer van Bad Vilbel heeft de Historische Kring op 18 augustus j.l. deelgenomen aan een groots opgezette historische optocht ter gelegenheid van de opening van de traditionel jaarmarkt. Als thema's zijn gekozen de Duitse Kruiers en de rokerijen. Ca. 20 personen hebben de Bad Vilbelers laten kennismaken met onze Hollandse kaas en makreel. Een en ander geschiedde niet alleen in onze klederdracht maar men was ook voorzien van kruiwagens en blauwe zakken, terwijl er ter plekke werd gespiet. In het begeleidend programmaboekje (de jaarmarkt duurt nl. een hele week) werd aan de Huizer deelname ruime aandacht besteed, zodat men nu ook in Bad Vilbel weet wat een Duitse kruier is. En gezien de vele enthousiaste berichten in onze plaatselijke en regionale pers was het een zeer geslaagd evenement!

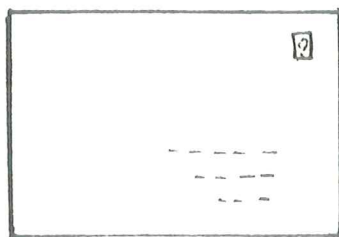
WERKGROEP KLEDERDRACHT

Huizer deelname aan de Nationale Klederdracht Manifestatie op de Flevohof op 3 juni 1984 ten behoeve van het Sponsorproject Wereldkinderen.

Het ochtendprogramma werd gehouden in de landbouwloods met groepen uit Marken, Volendam, Friesland, Wieringen, West-Friesland, Spakenburg, Lochem en omstreken en Twente, bij elkaar 125 personen. Hierna volgde de lunch, die goed verzorgd was en gratis aan iedereen werd aangeboden. Omdat het weer wat opklaarde, kon het middagoptreden buiten gehouden worden. Toen was de groep uit Huizen aan de beurt: 21 personen, allen in verschillende drachten. Ook mannen en kinderen waren met ons mee. Na ons volgden de groepen uit Katwijk en omstreken, Noord-Brabant, Groningen, Hindelopen, Axel, Drenthe, Staphorst en de Noord-Veluwe, in totaal 201 personen! Er viel voor onze mensen veel te bewonderen en iedereen was erg enthousiast, al was het voor de oudere deelneemsters wel wat vermoeiend.

Begin juni volgend jaar wordt er weer zo'n dag georganiseerd. Het is zeker een bezoekje waard, ook voor mensen die "alleen maar" geïnteresseerd zijn in klederdrachten is daar veel te zien, vooral ook veel dat u bij een bezoek aan het betreffende dorp of de streek niet zult kunnen bewonderen.

vervolg:

Zoô kijer, nou effies kijken waar ik êbleven bin, oh ja, bij Mina de schoôljuffrouw. Dee laeten we mar vur wat ze is, daer weten we vurloôpig voldoônde van. Ik gae het nou hemmen over de twee breurs van meneer.

De ouwste is zoô'n stakkert! Ze hemmen dum oppehaald uit een ouwe mannehuis hier in de buurt. De man is al jaren weduwnaar en de leste tijd is tie arg kijns êwurren. Hij was amar in de warre. Het mot vroger een knappe man êweest hemmen. Hij had een hoôp bekenhaid hier in Ermelo, want hij is bovenmiester van de schoôl êweest en hij het ôk nog kerkezasie êgeven. Hij was arg geliefd bij de minsen. En nou weet ie van niks meer. Wat blijft'r van een mins over. Toch mooi, dat ze zoô'n man ôk d'r bijêhaald hemmen, dan was tie d'r toch nog effetjies helemol uit.

De are breur van meneer is heêl wat kwieker. Mar dee is dan ôk nog heêl wat jaartjies jonger. Zoô'n gezellige kerel as dat is. Z'n vrouw trouwes ôk, een heêl aardig mins. Mar ik loôf, dat de breur van meneer, nijt zoô'n leerhoofd êhad het. Hij schijnt in Putten een groôte pielefokkerij te hemmen, dee heêl goôd floreerd. Z'n huishouwen aarst ôk wel, zou ik zoô denken, want ze hemmen een dot kijer êkregen. Ik docht van zoô'n stuk of veertien.

De ouwsten daervan binnen al êtrouwd en nou binnen d'r nog zes thuis. Dee binnen ôk al druk an het vrijen. De twee jongsten hemmen ze miejeneumen naer Ermelo, de rest van de kijer mozzen op de pielen passen. Je kunnen dee beesten nijt alleênig laeten, daer mot vur êzorgd wurren.

Nou, ze weten daer wat anpakken is, dat heb ik wel êmurken. Dat hemmen ze van twee kangten, want d'r lui moeder is een rizzeluit mins en schijnt van boereofkomst te wezen. Zoô zie je mar weer, op elke pot past een dessel.

Dan kwam d'r nog een zuster van meneer, heêlemol uit de haag.

En wat denk je.....? Dee is êschaien! Ja, wat je hier allemol beleven.

Mar het verbaast me niks, dat die man bij d'r weggeleupen is, want d'r deugden nijt vuul bij d'r. Bel heerokken, zoô'n nietelig mins. Daer is meutje Naadjen niks bij, kan je naegaen. Wat hij je toch een amparte minsen.

Om mar te zwijgen over de schoônzuster van meneer. Daer het ie gien beste snaar an êtruffen. Echt kouwe kangt, dat kon ik meteênen merken.

D'r kon gien poesien of, too ze ankwammen. Je zouwen haast denken dat ze d'r een bietjen vies van binnen, want hij, d'r man, was ôk al zoô'n harkestiel van een kerel. Zoô'n uittedroôgd stel! Ze kunnen samen wel deur een lampegglas. Mar dat kan ôk gien aarst, want het binnen planteneters.

Nou, dan mot je net bij meneer kommen, dee zoô'n groezige eter is. Ze deejen nijt aarst as morsebekkies nemen, as ze an tafel zatten. Het is toch onnoôzel, wat zal d'r bij d'r lui thuis op tafel kommen? Brangdnetels en paddestoôlen en schellen om de aerepels, mar een aindje vlais is t'r nijt bij.

Ze kunnen nijt greuen of bleuen, zukke minsen.

Jij kennen ze ôk wel meutje, dee luien. In Blårdom op de Torelaan, daer hij je ze ôk. Hij daer vroger, as ankommend maisien, nijt een diensien êhad?

Ootjen het 't m'n parte keren verteld, dat je daer zoô mager as brangdhout wurden. Ze mos je d'r harde vandaan halen, aarst was t'r niks van je overêbleven.

Nou, mot die minsen is het net zoô. Zels de ooievaar het 'r nijt vuul heil in êzien, want ze hemmen mar één joôn êkregen. Da's ôk al zoô'n pieleschieter.

Hij was t'r ôk bij. Ik denk dat z'n moeder s'marreges de tieters nog uit z'n oôgen mot halen, zoô'n droômert as dat is.

Waar denk je waar die de tweede Painsterdag mie bezig was? Mot kasselemaien vangen! Nou vraag ik je, weer zoô'n ouwe scheuk! Too ik vreug wat of tie d'r mie ging doôn, zai die, dat het vur z'n verzameling was. Zoô'n kijerachtige vent! Ik docht too bij m'n aigen: " Taatjen, vang jij mar een lief maisien, daer hij je vule meer an. " Mar d'r zit heêl gien maidevlais an, dat had ik zoô wel in de gaten!

De enige dee d'r schik in had, was Kareltje. Dee giepsten achter dum an deur de tuin deur en prabeerden ôk nog zoô'n torre te vangen. Dee kreeg ik later van dum in een glazen potje. Nou mot ik t'r alle dagen een vars blaadjen sla bij doôn, aarst gaet ie doôd. Wat je al nijt vur zoô'n kijnd over hemmen.

Mar Frans, de kasselemaie vanger, za'k mar zeggen, schijnt een kruiedokter te wezen. Nou, dan kan die mooi mot z'n oôme, de dokter uit Apeldoorn praten. Mar dat zal wel harrewarren wurren, want tie kwakzalvers motten allezeleven gelijk hemmen.

Je merken wel meut, dat ik een hoôp hier miejemaakt heb. M'n hoôf is t'r nog meu van.

En as ik je tot slot nog schrijf, dat er ôk nog een pasêtrouwd stelletje bij was, dan hemmen we de heêle pallemetasie van meneer êhad.

Dee twee hadden alleênig mar oôg vur mekaar. Aelen en straelen en nog gien vuiltjen an de lucht. Ons gedoo zou zeggen: " Doô mar gewoôn, dan doô je al gek genoeg. " Want hoo harder ze vrijen in het begin, hoo harder strijen ze later.

Ziezoô meutjen, dat was het dan. En as je me nou zouwen vragen of ik an een ainde êkommen bin, dan hij je het mis, want ik heb nijt eens een woordjen over m'n aigen kannen schrijven. Daerom hoop ik toch zoô dat jij en oôme een paar daagies wullen kommen. Oôme z'n kleur zal nou wel weer bijetrukken wezen, dus daer hoeft ie z'n aigen nijt vur te schamen. Dan aindig ik mot de alderbeste wensen vur oôme Lammert en doô ôk de groeten an de femielje, een stijve poes,

van je nicht Jannetje.

(Laet de brief ôk mar een keer an onze maiden lezen, dan vólen dee d'r aigen nijt zoô buiten schot êhouwen.)

(eigen spelling van de auteur)

BRIEVEN.....

Huizen, 22 november 1983

In de maanden september/oktober 1983 was er in het Amsterdams Historisch Museum in de Kalverstraat een tentoonstelling van oude enveloppen van verzonden brieven met al lang niet meer bestaande postzegels en tijdsovereenkomstige poststempels. De oudste enveloppen hadden nog geen postzegels, want die werden voor het eerst in Engeland in 1840 gebezigd en in ons land pas in 1852.

Eén der enveloppen kreeg onze bijzondere aandacht omdat deze was gericht aan: Aan Den Heere Schout van de Gemeente Huizen. De afzender had aan de voorzijde van de enveloppe, links schuin onder, geschreven: De Officier van Justitie te Amsterdam. Op de adreszijde stond een stempel "Amsterdam" voor ongefrankeerde brieven en tevens een stempel "Amsterdam/Franco" voor gefrankeerde brieven. De brief was, volgens het bijschrift op de tentoonstelling, afgezonden op 20 januari 1820.

Vraag: Wie weet wat de officier van justitie aan de schout heeft geschreven?

M. Heijder

Uit de Gooi- en Eemlander van 1902:

Op 22 april 1902 werd vanuit Huizen de duizendste wagonlading bokkings de wereld ingezonden. Deze wagon was versierd met groen!

(Met dank aan de heer W. Otten te Hilversum)